

Patiënteninformatie

Leven met een urinewegstent

urologie

az turnhout

Inhoud

Inleiding 3
DEEL1: Het urinesysteem en de urinewegstents 4
- Het urinesysteem en de urineleider 4
- Hoe raakt een nier verstopt? 5
- Wat zijn de gevolgen van een verstopping? 5
- Tijdelijke verlichting van de verstopping 5
- Wat is een urinewegstent? 6
- Hoe blijft een stent op zijn plaats? 6
- Hoe wordt een urinewegstent geplaatst? 7
- Hoe lang zal de stent in het lichaam blijven? 7
- Hoe wordt een stent verwijderd? 8
- Is er een alternatief voor het gebruik van een stent? 8

DEEL 2: Leven met een urinewegstent 9
- Wat zijn de bijwerkingen die aan een stent kunnen verbonden zijn? 9
- Duur van bijwerkingen bij een stent – kunnen zij verbeteren? 10
- Kunnen de bijwerkingen mijn dagelijkse leven verstoren? 10
- Kan een stent verschuiven? Welke andere verwikkelingen zijn mogelijk? 11
- Is een ontsteking van het urinestelsel mogelijk? 12
- Waarvoor moet ik zorgen? 12
- Wanneer moet ik om hulp vragen? 12

Tot slot 13
Wie contacteren bij vragen of problemen? 13
Persoonlijke notities / vragen 14
Nuttige informatie 15

www.azturnhout.be/urologie

Inleiding

Bij patiënten die een volledige of gedeeltelijke nierverstopping hebben of zouden kunnen hebben, wordt gewoonlijk een inwendig afvoerbuisje in de urineleider geplaatst, de zogenaamde ‘stent’. Het is het buisje tussen de nier en de blaas. Het wordt er geplaatst om de verstopping te voorkomen of tijdelijk te verlichten.

Deze brochure geeft u meer uitleg over wat u kunt verwachten na de plaatsing van een urinewegstent (urinaire stent) en hoe u ermee kunt omgaan. Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Aarzel dan zeker niet om deze te stellen. Uw arts en de verpleegkundigen zullen u graag meer uitleg geven.

Het boekje bestaat uit twee delen.

- Het eerste deel geeft uitleg over het urinesysteem, de verstopping van de nieren en de behandeling van deze verstopping door urinewegstents te gebruiken.

- Het tweede deel beschrijft wat u kunt verwachten als de stent is geplaatst. Het beschrijft ook een aantal mogelijke bijwerkingen.

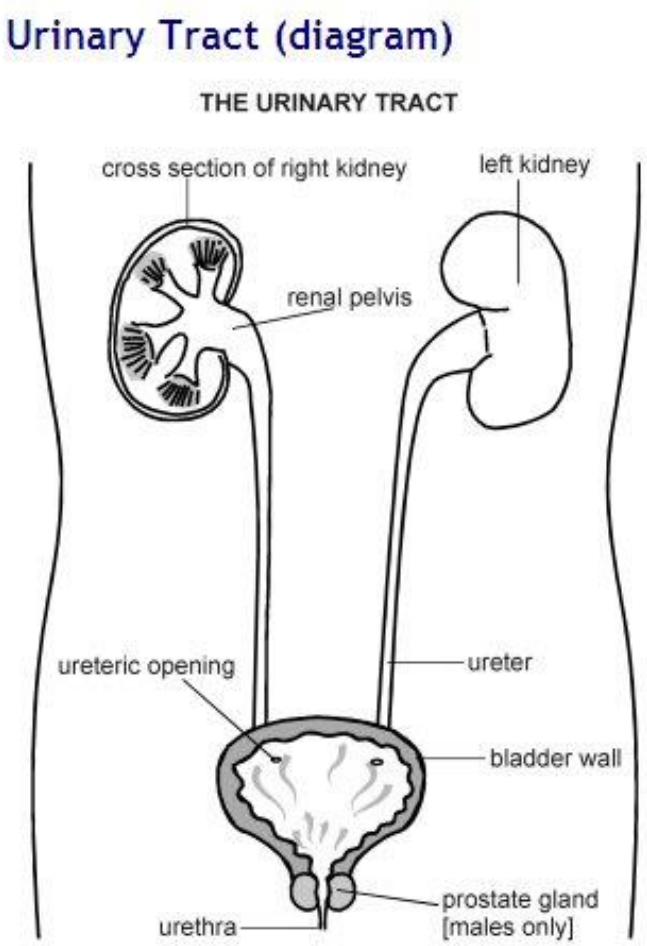
Uw uroloog zal de details uitleggen die specifiek voor u van toepassing zijn.

Bron: Bristol Urological Institute met als websiteadres http://www.bul.ac.uk.

Het urinesysteem en de urinewegstents

Het urinesysteem en de urineleider

De nieren produceren urine. Normaal bevinden zich, naar de rug toe, twee nieren in het bovenste gedeelte van het abdomen. De urine die in de nier wordt gevormd, wordt door een fijn spierbuisje, urineleider genoemd, naar de blaas gevoerd. De urineblaas fungeert als een reservoir voor de urine. Als de blaas vol is, wordt ze via de urethra (plasbuis) geledigd (waterpassage).

Hoe raakt een nier verstopt?

Algemene oorzaken voor de verstopping van de nieren en de urineleider zijn:

- Een niersteen of een stuk ervan komt in de urineleider terecht. Dat gebeurt spontaan of is af en toe het gevolg van een niersteenverbrijzeling.
- Een vernauwing (strictuur) van de urineleider ergens onderweg. Dat kan verschillende oorzaken hebben: bv. de wand van de urineleider wordt geschramd; het gebied waar de urineleider de nier verlaat, wordt vernauwd (= pyelo-ureterale junctie syndroom).
- Een tijdelijke verstopping die onmiddellijk na een operatie optreedt of die ontstaat nadat een instrument in de urineleider en de nieren is aangebracht.

Af en toe kan zich een verstopping voordoen ten gevolge van kwalen van de prostaat of van tumoren in het urinesysteem.
Uw uroloog zal u meer details over uw eigen situatie geven.

Wat zijn de gevolgen van een verstopping?

Telkens als er een verstopping is, ontstaat er druk achter de nier. Door hoge druk zullen de nieren gedurende een aantal weken minder goed functioneren.

De verstopping kan ook een stremming van de urine veroorzaken. Dat kan leiden tot een infectie en een verdere beschadiging van de nieren. Daarom is het belangrijk een verstopping van de nieren te verlichten of te voorkomen.

Tijdelijke verlichting van de verstopping

Het is niet altijd mogelijk om uit te maken wat precies een verstopping heeft veroorzaakt en om de verstopping onmiddellijk te behandelen. Het is daarom uiterst belangrijk om de verstopping tijdelijk te verlichten, voordat een behandeling wordt toegepast.

Na een operatie aan de urineleiders hebben deze tijd nodig om te herstellen. Een tijdelijke maatregel om verstopping te voorkomen is daarbij dan ook essentieel. Dat wordt gewoonlijk bereikt door een

urinewegstent in te planten. Zo wordt een kanaal gemaakt waarlangs de urine kan passeren en zo kunnen de nieren ook gedraineerd worden.

Wat is een urinewegstent?

Een urinewegstent is een speciaal ontworpen holle buis van soepel plastiek. De buis wordt in de urineleider aangebracht. De lengte van de stents bij volwassenen varieert tussen 24 en 30 cm. Hoewel er verschillende stenttypes zijn, dienen ze allemaal hetzelfde doel.

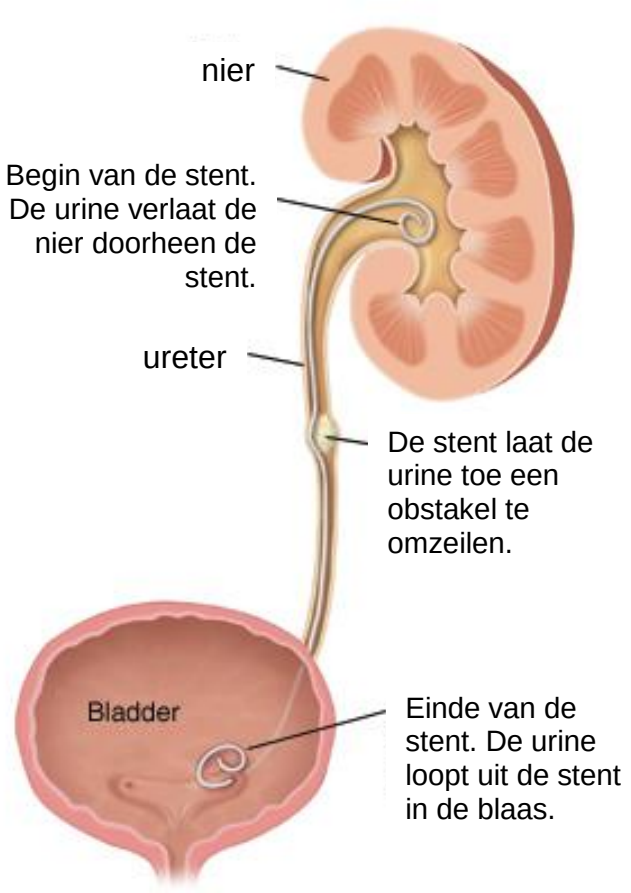

Hoe blijft een stent op zijn plaats?

De stents kunnen in het urinesysteem geplant blijven omdat telkens de beide uiteinden ervan worden opgerold. Het boveneinde windt zich in de nier en het ondereinde windt zich in de blaas om te voorkomen dat de stent verschuift. De stents zijn voldoende soepel om verscheidene lichaamsbewegingen te kunnen weerstaan.

Hoe wordt een urinewegstent geplaatst?

Gewoonlijk wordt een stent geplaatst onder algemene verdoving. Daarbij wordt een speciale endoscoop (cystoscoop) gebruikt, die via de plasbuis tot in de blaas wordt gebracht. Via de opening van de urineleider in de blaas worden dan de stents in de urineleider en de nier aangebracht. Het plaatsen van een stent kan ook een aanvullend deel van een operatie aan de urineleider en de nier zijn (bv. ureteroscopie). Af en toe worden de stents met behulp van bijzondere röntgentechnieken van de nier tot in de blaas gebracht. Of een stent correct is geplaatst, wordt met een röntgenfoto gecontroleerd.

Hoe lang zal de stent in het lichaam blijven?

Hieromtrent is er geen vaste regel. De stent moet op zijn plaats blijven zolang dat nodig is, d.w.z. tot de verstopping wordt verlicht. Dat hangt af van de oorzaak van de verstopping en van de aard van de behandeling. Voor de meeste patiënten zijn de stents slechts een korte periode nodig, gaande van enkele weken tot enkele maanden. Toch kan een stent die goed geplaatst is, tot zes maanden ter plaatse blijven zonder dat het nodig is hem te vervangen. Indien een niersteen niet het grondprobleem is, kan de stent zelfs langer aanwezig blijven. Er bestaan bijzondere stents, die nog veel langer kunnen ingeplant blijven.

Uw uroloog zal u zeggen hoe lang uw stent, naar hij verwacht, op zijn plaats zal blijven.

Hoe wordt een stent verwijderd?

De te volgen weg is kort: de stent wordt met een soepele cystoscoop verwijderd, gewoonlijk onder plaatselijke verdoving.

Is er een alternatief voor het gebruik van een stent?

Er is geen eenvoudig alternatief. Bij sommige patiënten kan een buis die de urine naar buiten afvoert, een zogenaamde nefrotomiebuis, in de nier worden geplaatst. Dit houdt evenwel in dat u tegen uw rug een verzamelzakje draagt voor de urine, en dat vereist goede zorg.
Als u deze behandeling nodig hebt, zal uw uroloog u tot in detail uitleggen wat dat inhoudt.

Leven met een urinewegstent

Urinewegstents worden gemaakt om de mensen toe te laten een zo normaal mogelijk leven te leiden. Zij kunnen echter bijwerkingen hebben. Bij het plaatsen van een stent dienen de voordelen (het verlichten of opheffen van de verstopping) tegen de mogelijke bijwerkingen afgewogen te worden. De meeste bijwerkingen houden geen gevaar in voor uw gezondheid of uw nieren, hoewel zij een last kunnen zijn. Hieronder hebben we al de bijwerkingen beschreven die aan een urinewegstent kunnen verbonden zijn.

Wat zijn de bijwerkingen die aan een stent kunnen verbonden zijn?

Vele patiënten ervaren geen moeilijkheden met de stents. Bij de meeste patiënten zijn de bijwerkingen die zij ervaren, gering en draaglijk. Toch kunnen die werkingen soms matig tot hard van aard zijn.

Gewoonlijk opgemerkte bijwerkingen zijn:
De meeste patiënten bij wie een stent is geplaatst, zullen er zich meestal van bewust zijn dat hij er is.

Mogelijke urinesymptomen

- Het aantal keren dat geürineerd wordt, neemt toe.
- Het zich moeten haasten om te urineren (urgentie).
- Een kleine hoeveelheid bloed in de urine. Dit komt vrij algemeen voor. Die toestand kan verbeteren, als er meer vloeistof wordt opgenomen.
- De stents kunnen ook het gevoel geven dat de blaas niet helemaal geledigd is.
- Heel af en toe bestaat er, vooral bij vrouwen, een klein gevaar voor incontinentievoorvallen.

Deze werkingen zijn mogelijk te wijten aan het feit dat de stent zich in de blaas bevindt, mechanische irritatie veroorzaakt. Deze werkingen moeten verdwijnen, als de stent wordt verwijderd.

Ongemak of pijn

Stents kunnen ongemak en pijn teweegbrengen, gewoonlijk in de blaas- en nierstreek (lendenstreek), maar soms ook in andere

streken zoals de lies, de plasbuis en de geslachtsdelen. Het ongemak en de pijn kunnen beter worden opgemerkt na fysieke handelingen en tijdens en na het urineren.

Een volledig inzicht in deze bijwerkingen en hun oorzaken is voor het ogenblik nog niet bereikt. Het is ook evenmin mogelijk gebleken om vóór het plaatsen van een stent te voorspellen welke patiënten waarschijnlijk bijwerkingen ervaren en welke werkingen dat zullen zijn.

Duur van bijwerkingen bij een stent – kunnen zij verbeteren?

Er zijn aanwijzingen dat bepaalde symptomen als pijn bij het urineren en bloed in de urine, mettertijd zullen afnemen. Dat is echter niet te voorspellen. Gerapporteerd is dat ongeveer 20 tot 70 % van de patiënten met stents een of meer van die bijwerkingen ervaren.

De medische wetenschap en de stentfabrikanten werken aan de ontwikkeling van een stent die de minst mogelijke bijwerkingen zal teweegbrengen.

Kunnen de bijwerkingen mijn dagelijkse leven verstoren?

De stents zullen uw normale dagelijkse leven waarschijnlijk niet erg verstoren. Toch zou u bijwerkingen kunnen ondervinden die, rechtstreeks of onrechtstreeks, problemen veroorzaken.

Lichamelijke handelingen en sport

Als de stent is ingeplant, kunt u met verschillende lichamelijke handelingen doorgaan, op voorwaarde dat de basisconditie van de nieren en uw gezondheid het toelaten. Toch kunt u enig ongemak in de nierstreek gewaarworden en bloed in de urine opmerken, vooral bij het sporten en bij grote lichamelijke inspanningen. Soms kunnen bijwerkingen van een stent ervoor zorgen dat u zich vermoeider voelt dan normaal.

Werk

Met een stent in uw lichaam kunt u normaal blijven werken. Als het werk veel lichamelijke handelingen vereist, kunt u echter een groter ongemak ervaren. Af en toe kunnen bijwerkingen als urinesymptomen en pijn ten gevolge van de stent meebrengen dat

u zich moe voelt. Als de stent serieuze problemen teweegbrengt, kunt u dat bespreken met uw directeur en uw collega's, zodat op uw werk de mogelijke tijdelijke schikkingen kunnen worden getroffen.

Sociale leven en interacties

De aanwezigheid van een stent mag die zaken niet ernstig aantasten.
Ingeval urinesymptomen als een verhoogde frequentie en aandrang u last gaan bezorgen, kunt u vaker openbare toiletten nodig hebben, terwijl u aan buitenactiviteiten deelneemt. Af en toe kunt u een beetje meer hulp van familieleden of collega's behoeven, omdat u pijn of vermoeidheid zou kunnen voelen.

Reizen en vakanties

Ook als een stent geplaatst is, blijft reizen mogelijk, op voorwaarde dat de basisconditie van de nieren en uw algemene gezondheidstoestand het toelaten. Toch kunnen ernstige bijwerkingen die ten gevolge van een geplaatste stent optreden, reizen en vakanties minder genietbaar maken. Ook bestaat een kleine kans dat u bijkomende medische hulp nodig hebt, zolang u een stent heeft.

Seks

Uw seksleven hoeft niet te lijden onder de aanwezigheid van een stent. Weinige patiënten ervaren ongemak tijdens hun seksuele handelingen. Af en toe zouden de bijwerkingen van een aanwezige stent een effect op de seksuele begeerte kunnen hebben.

Kan een stent verschuiven? Welke andere verwikkelingen zijn mogelijk?

Af en toe kan een stent aan de buitenkant een kristallaag ontwikkelen, al is dat geen ernstig probleem. Heel af en toe zou een stent kunnen verschuiven. Hij glijdt dan gewoonlijk naar de blaas toe, en kan er zelfs uitvallen.

Als dat gebeurt, dan moet u contact opnemen met het ziekenhuis of met uw huisarts.

Is een ontsteking van het urinestelsel mogelijk?

Als er al een grondprobleem bij de nieren ligt, zal een aanwezige stent de kans op een ontsteking van het urinestelsel nog verhogen. Symptomen die u bij een ontsteking van het urinestelsel zou kunnen ervaren, zijn een hogere temperatuur, meer pijn of ongemak in de nier- of blaasstreek, een brandende gewaarwording bij het urineren en zich onwel voelen. Dat vereist doorgaans een behandeling met antibiotica.

Waarvoor moet ik zorgen?

- Essentieel is dat u minstens 1,5 tot 2 liter vloeistof per dag drinkt, voornamelijk water. Dat zal het gevaar voor een ontsteking helpen verkleinen en de hoeveelheid bloed in de urine doen afnemen. Het zal ook van nut zijn bij de behandeling van stenen.

- Als u een vervelende pijn ervaart, kunt u op advies van een dokter verlichtende pijnstillers nemen.

Indien u in twijfel verkeert, zoek dan medische hulp (neem contact op met uw huisarts/het plaatselijke ziekenhuis).

Wanneer moet ik om hulp vragen?

U moet contact opnemen met een dokter of een ziekenhuis

- indien u ten gevolge van de stent een constante en ondraaglijke pijn ervaart.
- indien u symptomen van een urinestelselontsteking vertoont zoals boven vermeld (bv. een verhoogde temperatuur, pijn bij het urineren en zich onwel voelen).
- indien de stent losraakt of uitvalt.
- indien u merkt dat het bloedvolume in uw urine beduidend veranderd is.

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij uw behandelend arts of de verpleegkundigen van de dienst poli urologie. Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in de plaatsing en nazorg van een urinewegstent.

Wie contacteren bij vragen of problemen?

Deze brochure bevat algemene informatie. Hebt u na het lezen van deze brochure nog specifieke vragen, aarzel dan niet om contact op te nemen.

- Uw huisarts
- Secretariaat urologie
  Bereikbaar op werkdagen van 8.00 tot 17.00 uur
  014 40 62 85
- Spoedgevallen
  Buiten de werkuren
  014 40 60 11

www.azturnhout.be/urologie

Persoonlijke notities / vragen

Indien u vragen heeft in verband met uw stent of uw nierproblemen, gelieve ze hieronder te noteren. Zo hebt u ze altijd bij de hand bij een gesprek met de arts of verpleegkundige.

Nuttige informatie

Deze patiënt heeft een urinewegstent, een tijdelijk inwendig afvoerbuisje dat geplaatst is tussen de nier en de blaas.

Naam van patiënt: …
Adres van patiënt: …
Geboortedatum: …
Nummer van afdeling: ...
Naam van huisarts: …
Behandeladres huisarts: …
Diagnose: …

URINEWEGSTENT

Kant van de stent: Rechts O Links O

Datum inplanting van stent: …
Datum verwijdering van stent: …
Type van stent: …
Naam van specialist: …
Ziekenhuis: …

(!) Indien u dringende medische hulp nodig heeft, gelieve dan contact op te nemen met de huisarts of het ziekenhuis op de volgende nummers:

Telefoonnummer secretariaat 014 40 61 80 (tijdens de werkuren).

Telefoonnummer spoedgevallen: 014 40 60 11(buiten de werkuren).

AZ Turnhout vzw
www.azturnhout.be
info@azturnhout.be

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef
Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
014 40 60 11

Campus Sint-Elisabeth
Rubensstraat 166
2300 Turnhout
014 40 60 11

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw • Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout